

VERZONDEN 01 OKT 2020

PROVINCIE :: UTRECHT

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	1 oktober 2020	TEAM	Vergunningverlening natuur en landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0592	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8211463B	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	26 maart 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	<ul style="list-style-type: none">- Voorschriften en beperkingen- Kaarten plangebied- Locaties verblijfplaatsen- Voorgestelde maatregelen- Aanvullende voorgestelde maatregel	ONDERWERP	Ontheffing Wnb Prins Bernhardlaan 13, 15, 17, 19, 21 te Mijdrecht

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 26 maart 2020 van Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., namens Stichting GroenWest, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 31 december 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op herontwikkeling aan de Prins Bernhardlaan te Mijdrecht. Het betreft de adressen Prins Bernhardlaan 13, 15, 17, 19 en 21. De huidige bebouwing zal worden gesloopt en een deel van de bomen en overige begroeiing zal worden verwijderd. Vervolgens zullen nieuwe appartementencomplexen worden gebouwd.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 3 augustus 2020 en 31 december 2022.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 7 september 2020, 14 september 2020 en 16 september 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen in het plangebied. Gedurende het onderzoek zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats aangetroffen. De zomerverblijfplaats is vastgesteld in de woning aan de Prins Bernhardlaan 21 en de paarverblijfplaats is vastgesteld in het woonblok Prins Bernhardlaan 17 en 19. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden beschadigd en vernield. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als tijdelijk winterverblijf of als winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Door de werkzaamheden zullen één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd/vernield, en worden gewone dwergvleermuizen verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Om de negatieve effecten van de werkzaamheden zoveel mogelijk te verzachten worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden, in februari 2020, zijn voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geplaatst op hiervoor geschikte locaties in de directe omgeving van het plangebied. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. In de bijlage is een voorschrift opgenomen over de periode waarin dit moet gebeuren. Tevens worden er voldoende permanente alternatieve verblijfplaatsen geplaatst in de nieuwbouw. In de bijlage is een voorschrift opgenomen over de eigenschappen van deze verblijfplaatsen. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Ondanks de zorgvuldige werkwijze is echter sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van onder andere de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste vier jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig. Bureau Viridis heeft de laatste jaren ecologisch onderzoek in het noordoostelijk deel van Utrecht uitgevoerd voor de woningbouwcorporatie GroenWest. Hierdoor is een goed beeld van de aanwezigheid van gewone dwergvleermuis in deze regio ontstaan. In al deze jaren is de gewone dwergvleermuis de meest aangetroffen vleermuis, waarbij veel van de aangetroffen kraamkolonies grote aantallen dieren bevatten. Alle aangetroffen verblijfplaatsen zijn ofwel behouden of in veelvoud gemitigeerd waardoor de staat van instandhouding gegarandeerd wordt. De regionale staat van instandhouding wordt daarom beoordeeld als gunstig. De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Mijdrecht is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen is voldoende aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft. Afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuizen wordt voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen in het plangebied.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang: 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

U voert hierover het volgende aan met betrekking tot verduurzaming:

"GroenWest heeft de ambitie om de woningvoorraad in 2050 CO₂ en grondstoffenneutraal te maken (zoals opgenomen in de prestatieafspraken met de gemeente, ondernemingsplan, portefeuillestrategie). Om die reden vinden we het uitvoeren van Groot Onderhoud voor deze locatie onvoldoende toekomstperspectief bieden. Met volledige nieuwbouw zijn we in staat om vanuit duurzaamheidsoogpunt betere woningen te realiseren die op termijn kunnen voldoen aan onze ambitie."

De huidige bebouwing heeft energielabel F. Aangezien de geplande nieuwbouw energielabel A zal krijgen, is hier sprake van verduurzaming van de woningvoorraad.

Met betrekking tot de aanpak van de woningnood voert u het volgende aan, onderbouwd door de Woonvisie van de gemeente De Ronde Venen d.d. mei 2017, gewijzigd vastgesteld maart 2020:

"GroenWest is in de prestatieafspraken met de gemeente overeen gekomen dat het aandeel sociale huurwoningen in De Ronde Venen moet groeien naar 30%. Dit project is expliciet met de gemeente overeengekomen om de inbreiding van meergezinswoningen te realiseren. Ook zijn we in de prestatieafspraken overeengekomen dat de woningvoorraad inzetbaar moet zijn voor verschillende leeftijds- en doelgroepen. Daarbij zien we samen met de gemeente er een groeiende vraag is naar 1- en 2-persoonshuishoudens, ook onder ouderen. Om die reden is in de prestatieafspraken ook opgenomen om nieuwbouw appartementen zoveel mogelijk toegankelijk te bouwen. Voor deze doelgroep is het voorzieningenniveau in de nabije omgeving ook van groot belang, wat op deze locatie, in het centrum van Mijdrecht, goed op orde is."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van het project zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals vastgelegd is in de wet.

Alternatievenafweging

Alternatieve locatie

Het project voorziet in herontwikkeling van de bestaande woningvoorraad. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie of vernieuwbouw niet zal voldoen aan de eisen met betrekking tot energiebesparing en woonkwaliteit. Een alternatieve locatie is niet aan de orde. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken.

Alternatieve planning

Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn tijdelijke vleermuiskasten geplaatst en in de nieuwe woningen worden voorzieningen getroffen voor vleermuizen en mogelijk andere soorten. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten.

Alternatieve werkwijze

Renovatie van de huidige bebouwing is niet mogelijk vanwege de grote mate van achterstallig onderhoud en de technische beperkingen van het casco. Vernieuwbouw levert tevens geen meerwaarde op vanwege beperkte en minder toekomstgerichte woonoppervlakte. Daarnaast kunnen de woningen ten gevolge van de constructie maximaal energie label B krijgen. Er is dus geen sprake van een alternatieve werkwijze naast sloop en nieuwbouw. Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD Utrecht).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., op 26 maart 2020, namens Stichting GroenWest en de aanvullingen hierop van 7 september 2020, 14 september 2020 en 16 september 2020, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting GroenWest

Adres: Postbus 2171

Postcode en woonplaats: 3440 DD Woerden

Ontheffing 8211463B voor het tijdvak: verzenddatum van dit besluit tot 31 december 2022.

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet Natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de adressen Prins Bernhardlaan 13, 15, 17, 19 en 21 (zie bijlage 1 voor een kaart van het plangebied).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 tot en met 14 en 16, geregistreerd.

9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan van 25 maart 2020, alsmede de aanvulling op de aanvraag van 7 september 2020 (zie bijlage 3 en bijlage 4) dienen te worden opgevolgd.
10. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient plaats te vinden in de periode tussen 15 augustus en 31 oktober (dit in afwijking tot de planning van de werkzaamheden in het activiteitenplan).
11. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden voor de gewone dwergvleermuis (dit ter beoordeling van een deskundige) - voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn.
12. Bij de plaatsing van de permanente alternatieve verblijfplaatsen dient rekening te worden gehouden met het microklimaat door deze op windrichtingen te plaatsen waar deze niet te warm worden. De verblijfplaatsen dienen bij voorkeur op minimaal drie meter hoogte geplaatst te worden, met voldoende vrije uitvliegruimte, vrij van kunstlicht en verstoring en buiten bereik van predatoren.
13. Bij plaatsing van de tijdelijke en permanente kasten ter mitigatie en compensatie van de aanwezige paarverblijfplaatsen dient er rekening gehouden te worden met de huidige paarterritoria. De alternatieve verblijfplaatsen mogen niet geplaatst worden binnen reeds in gebruik zijnde territoria van andere individuen van de gewone dwergvleermuis.
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

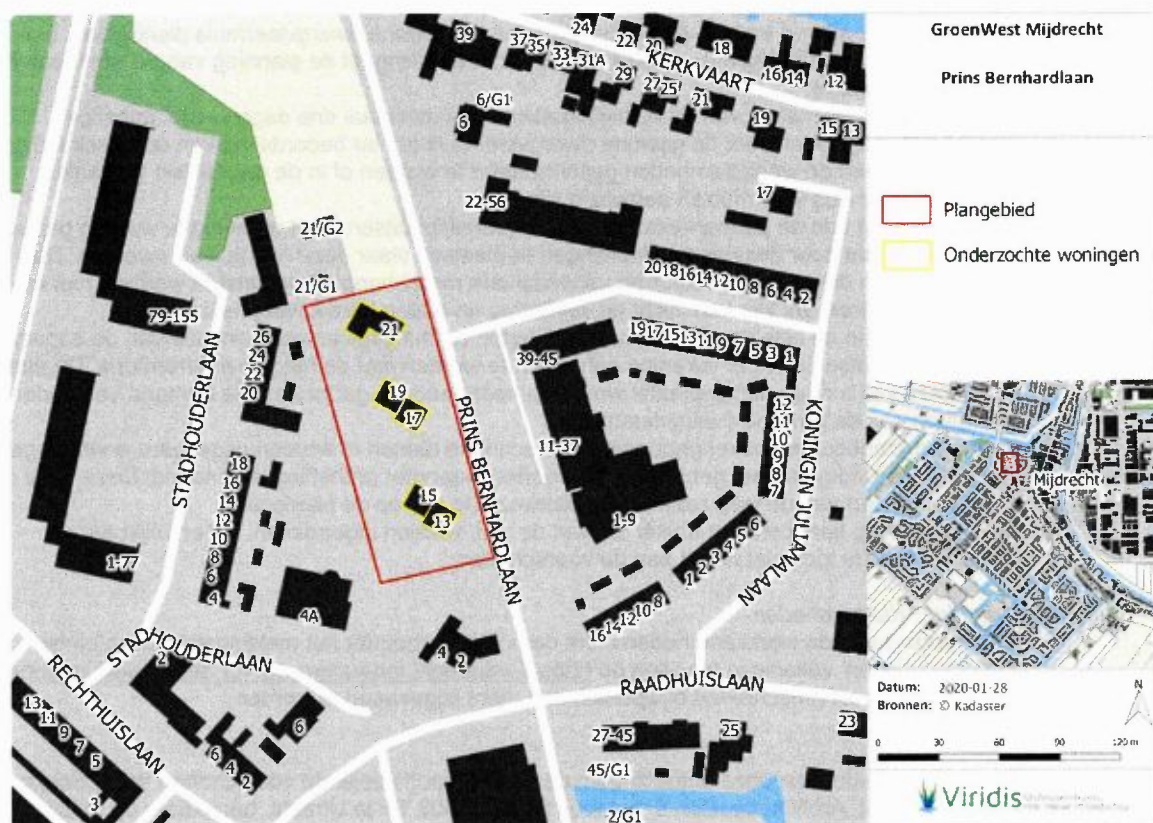
Na afloop van de werkzaamheden

16. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Contactgegevens

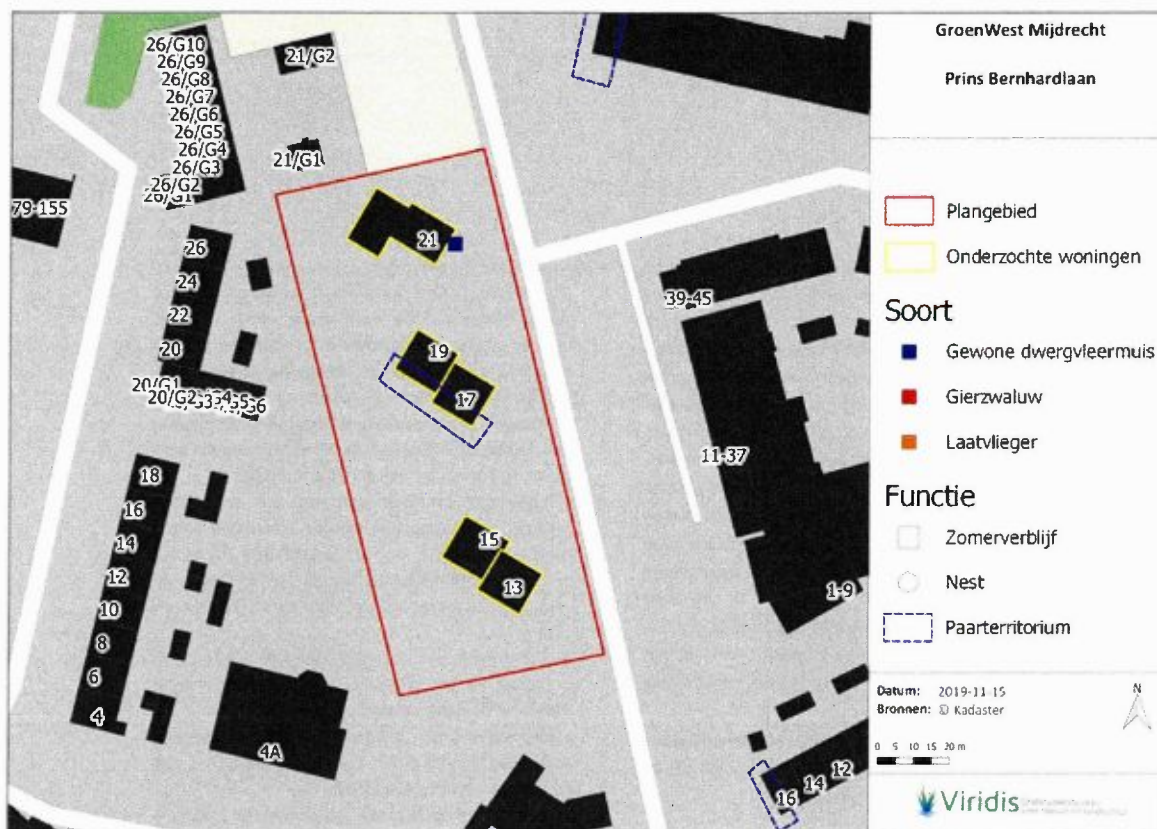
Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1: Kaart plangebied

Figuur 2.1 | Overzichtskarta van het plangebied aan de Prins Bernhardlaan in Mijdreht.

Bijlage 2: Locaties verblijfplaatsen

Figuur 4.1 | Resultatenkaart van woningen aan de Prins Bernhardlaan te Mijdrecht

6 Mitigerende maatregelen

De doelstelling van de Wet natuurbescherming is de bescherming van de biodiversiteit zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij', dat wil zeggen dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met behulp van een ontheffing waarvoor de bevoegdheid voor het verlenen van een dergelijke ontheffing bij de provincies ligt. Onderstaand zijn de voor het onderhavige project relevante (verbods-)artikelen genoemd. Daarbij is beschreven met welke mitigerende maatregelen er invulling wordt gegeven aan het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op zowel soort- als populatieniveau. Hierbij is de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

6.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt ten allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze algemene mitigerende maatregelen zijn onderstaand beschreven en zijn gelijk voor alle woningen. Zij worden daarom niet nogmaals benoemd bij de specifieke maatregelen beschreven zijn.

- De werkzaamheden dienen door een ter zake kundige ecoloog begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage C is beschreven wat door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaan wordt onder een ter zake kundige;
- Er moet per uitvoeringsproject een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen, worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn;
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ter zake kundige ecoloog;
- Indien beschermde soorten voorkomen in aangrenzende woningen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat deze soorten negatieve effecten ondervinden van de gewenste maatregelen aan de woningen. Dit wil zeggen dat ook aan deze woningen mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen worden door de ter zake kundige opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol;
- Voor alle werkzaamheden bij de woningen geldt dat broedvogels in of om de woning (bijvoorbeeld in schoorsteen of in bomen en struiken behorende bij tuinen en gemeentelijke beplantingen) tot broeden kunnen komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode;
- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;

- Wanneer er geen vogels nestelen, kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ter zake kundige ecoloog, een andere periode voor de werkzaamheden vastgesteld te worden;
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode. Voor permanent verlaten nestplaatsen geldt dit niet;
- Het is in dit kader aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren;
- Indien dit niet mogelijk is, dient de directe omgeving van de woningen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd, voorafgaande aan deze werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van algemene broedgevallen, wanneer dit nodig is (bijvoorbeeld als een grote haag de woning van de weg scheidt en de steiger juist daar geplaatst moet worden).
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.
- Er wordt door een ter zake kundige ecoloog gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog in gebruik zijn door vleermuizen.

6.3 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen beschadigd of vernield worden, houdt een overtreding van artikel 3.1, lid 2 en artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming in. De aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen gaan door de voorgenomen werkzaamheden verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op lange termijn*, d.w.z. dat de mitigerende maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op verblijfplaatsen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vernietigd worden.

Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande soortenstandaards voor gewone dwergvleermuis, uitgevoerd en welk onderstaand toegelicht is. De specifieke mitigerende maatregelen zijn beschreven in paragraaf 7.4.

De plaats waar de mitigatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Vleermuizen

Vleermuizen

- De woningblokken waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie Bijlage D).
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen, dus buiten winter- en kraamperiode. D.w.z. dat deze geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.
- Bij de gewone dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de zomer- kraam- en paarverblijfplaats die verloren gaat.
- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.

- In het geval een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zich op dezelfde locatie bevindt als een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is het zeer waarschijnlijk dat dit één verblijfplaats betreft die voor hetzelfde individu verschillende functies vervult (zomer- en paarverblijfplaats). In dit geval wordt deze verblijfplaats als één verblijfplaats beschouwd met meerdere functies en is ook in dit geval de compensatiefactor minimaal 4 (persoonlijke communicatie Herman Limpens, vleermuis cursus Zoogdiervereniging 2017).
- Het toepassen van maatwerk heeft altijd de voorkeur boven het plaatsen van kant en klare oplossingen. Dit geldt voor alle typen verblijfplaatsen. Door het creëren van maatwerkoplossingen kan er meer rekening gehouden worden met de ecologie van vleermuizen. In Bijlage E en F worden voorbeelden gegevens van maatwerkoplossingen.
- Een maatwerkoplossing kan zijn: het creëren van een ruimte achter de goot zodat de gootbetimmering geschikt wordt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage G). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Indien het niet mogelijk is om maatwerk toe te passen worden er per alternatieve zomer- of paarverblijfplaats 2 geschakelde inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 geplaatst.

Mitigatie verblijfplaatsen

Het mitigeren van verblijfplaatsen is noodzakelijk om de functionaliteit van de woningen in de nieuwe situatie te waarborgen. Het type alternatieve verblijfplaats en de precieze locatie ervan in de woningen wordt beschreven in paragraaf 7.4. In de ecologische begeleiding wordt dit al naar gelang de omstandigheden nader overeengestemd met een ter zake kundige ecoloog.

De alternatieve verblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen het leefgebied van de groep en binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst. Het zal altijd gaan om inbouwkasten of andere permanente (duurzame)

alternatieven. In Bijlage E en F zijn er voorbeelden gegeven van wat verstaan wordt onder geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen. Alternatieve verblijfplaatsen moeten ruim voorafgaande aan de werkzaamheden worden aangeboden. Er wordt steeds rekening gehouden met de in de Kennisdocumenten genoemde gewenningsperiodes. Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ter zake kundige ecoloog.

6.4 Specifieke mitigatie

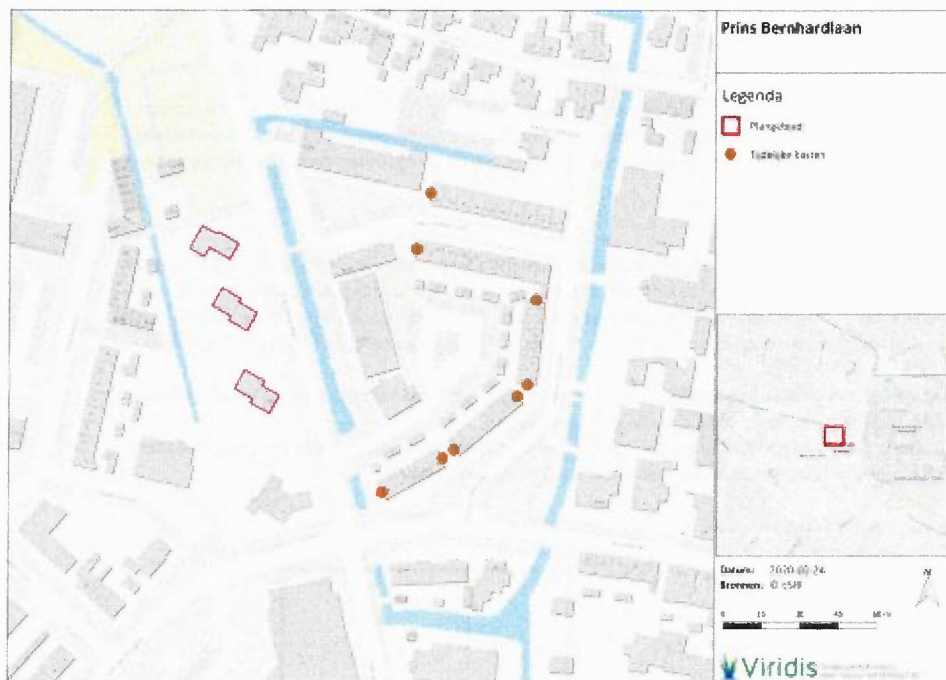
- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 8 tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten 4 alternatieve zomerverblijfplaatsen en 4 paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.

Hiertoe zijn in februari 2020 tijdelijke kasten geplaatst in de volgende woningen:

- Prinses Wilhelminalaan 19 en 20;
- Koningin Julianalaan 1, 6, 7 en 12;
- Raadhuislaan 8 en 16.

Zie Figuur 6.1 voor een overzicht van de tijdelijke kasten.

- In de nieuwe situatie dienen permanente voorzieningen geplaatst te worden. GroenWest is voornemens de nieuwbouw natuurinclusief op te leveren waardoor er voldoende ruimte is voor vleermuizen en andere gebouwbewonende soorten. Het ontwerp zal in overleg tussen de ecologen en aannemer vastgesteld worden.
- Welke permanente voorzieningen worden gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Zodra het ontwerp van de voorzieningen bekend is zal dit naar het bevoegd gezag worden gestuurd.

Figuur 6.1 | Locaties tijdelijke kasten

EXCLUSION FLAPS

'Exclusion flaps' worden gebruikt om stootvoegen af te sluiten, op zo'n manier dat in de spouw aanwezige vleermuizen er wel uit kunnen komen, maar er niet meer in. De flaps of tunneltjes worden met montagekit bevestigd aan het object.

'Exclusion flaps' mogen enkel worden geplaatst in de minst schadelijke periode van vleermuizen, buiten de kraamperiode en winterrust. Dat wil zeggen dat de exclusion flaps geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei, en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.

VLEERMUISKASTEN

Vleermuiskasten kunnen een goede oplossing zijn als andere mogelijkheden niet toepasbaar zijn. Er zijn diverse modellen in omloop. Welk model het meest geschikt is hangt af van de situatie en zal door een deskundige bepaald moeten worden. Het realiseren van alternatieve kraamkasten is steeds maatwerk en wordt per locatie bekeken.

Inmetselstenen

Er zijn verschillende types inmetselstenen op de markt. Deze inmetselstenen zijn te koppelen waardoor uit meerdere compartimenten bestaande grote ruimtes ontstaan. Deze stenen zijn inzetbaar wanneer het onwenselijk is dat vleermuizen in de spouw komen of wanneer geen spouw aanwezig is. Overigens is het wel mogelijk om via deze kasten vleermuizen toegang aan de spouw te bieden. Om deze kasten goed te laten functioneren, gelden de volgende voorwaarden:

- De onderrand van de kasten bevinden zich minimaal 2.80 meter boven de grond en/of een horizontaal vlak (bijvoorbeeld boven een plat dak van een aanbouw).
- De kasten moeten vrij aanvliegbaar zijn. Vermijd obstakels en lichtbronnen in de buurt van de kasten.
- Voor een grotere kans op succes koppel minimaal 2 kasten aan elkaar.

Voorbeelden van inmetselstenen:

IB VL 01 en IB VL 02 (Vivara)

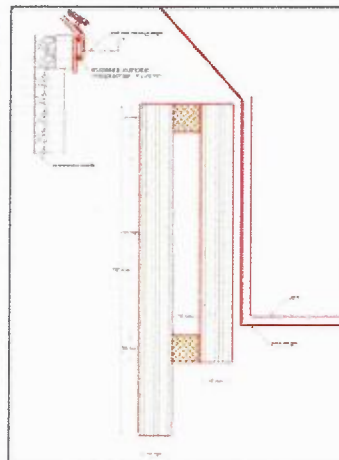
IB VL 01 gekoppeld met een IB VL 02

Schematische opbouw van een in te metselen kraamverblijfplaats; links onder de IB VL 01, de overige kasten (IB VL 02) worden gekoppeld geplaatst, na verwijdering van de in oranje aangegeven tussenschotjes.

Aangepaste gootbetimmering

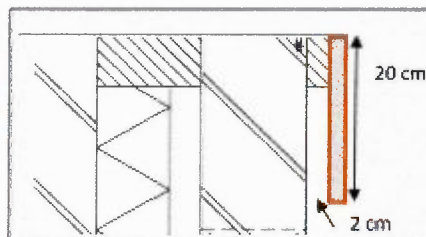
Bij het vervangen van goten kunnen op eenvoudige manier mogelijkheden voor paar- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aangebracht worden. Door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. De ruimte moet van onderen open zijn of er moet om de meter een opening van 10 cm breed. (Bron: Loo Plan)

Aangepaste boeiborden

Boeiplanken

Achter boeiboorden is vaak een spleetvormige ruimte aanwezig. Door de spleet toegankelijk te maken ontstaan voor vleermuizen zeer geschikte verblijfplaatsen. Een spleet van 2 cm is voldoende. De boeiboorden moeten van onderen open zijn of er moet om de meter een opening van 10 cm breed en 2 cm diep aanwezig zijn.

Bijlage 4: Aanvullende voorgestelde maatregel

In de nieuwe situatie worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van inbouwkasten. Er zijn twee verblijven van de gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied. Deze zullen met een factor 4 worden gemitigeerd waardoor er minimaal 8 permanente alternatieve worden gerealiseerd in de nieuwe situatie. De exacte locatie van deze verblijven zal in overleg met de aannemer worden opgenomen in het Ecologisch Werk Protocol.